

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

619

Vragen van de leden **Ziengs** en **Lodders** (beiden VVD) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Staatssecretaris van Economische Zaken over *een nieuwe Europese richtlijn over antibioticagebruik* (ingezonden 5 oktober 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **van Dam** (Economische Zaken) mede namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 18 november 2015). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 391.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht «Soepeler regels antibiotica EU»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 3 en 4

Wat is uw reactie op het bericht dat de Europese richtlijnen minder ver gaan dan de Nederlandse regels als het gaat om de rol en verantwoordelijkheid van de dierenarts of boer die de middelen toedient, de productie van medicinaal veevoer en het toedienen van antibiotica aan groepen dieren? Kunt u aangeven in welke fase deze nieuwe richtlijn is?

Deelt u de mening dat de aanpak van de reductie van antibioticagebruik juist op Europees niveau moet worden aangepakt? Zo ja, wat is de reden dat de Nederlandse regels en ervaringen niet zijn overgenomen in deze richtlijn?

Antwoord 2, 3 en 4

Op 11 september 2015 heeft de Europese Commissie «Richtsnoeren («guidelines») voor verstandig gebruik van antimicrobiële stoffen in de diergeneeskunde» (2015/C 229/04) gepubliceerd. De richtsnoeren dienen als praktische leidraad en hulp voor lidstaten bij de ontwikkeling en uitvoering van nationaal beleid voor aanpak van antibioticaresistentie in de dierhouderij. De richtsnoeren doen geen afbreuk aan de bepalingen in nationale of EU-wetgeving en zijn niet bindend voor lidstaten of ander partijen. De richtsnoeren bevatten een integraal overzicht van maatregelen en acties die lidstaten en relevante stakeholders in de dierlijke keten kunnen nemen om het zorgvuldig gebruik van antibiotica in de dierhouderij te bevorderen.

¹ Stal en Akker, 26 september 2015

Bij de ontwikkeling van de richtsnoeren is mede gebruik gemaakt van de Nederlandse ervaringen. Alle belangrijke elementen uit de Nederlandse aanpak, waaronder benchmarking van het antibioticagebruik, bedrijfsgezondheidsplan, de vaste relatie tussen veehouder en dierenarts en aanpak van veel antibioticagebruikende veehouders worden in de richtsnoeren genoemd. In de Annex bij de richtsnoeren zijn specifieke voorbeelden uit de Nederlandse aanpak opgenomen.

Ik deel met u dat de aanpak van antibioticaresistentie op Europees niveau moet worden opgepakt. Antibioticaresistentie is immers een grensoverschrijdende problematiek. De richtsnoeren vormen één element uit het actieplan van de Europese Commissie om antibioticaresistentie te bestrijden. Over dit actieplan bent u geïnformeerd via het betreffende BNC fiche (Kamerstuk 22 112, nr. 1299).

Vraag 5

Deelt u de mening dat de aanpak van antibioticagebruik het meest effectief is door middel van de One Health benadering? Zo ja, in hoeverre is daarmee rekening gehouden met deze Europese richtlijn?

Antwoord 5

Ja, inzet op een integrale One Health benadering is van belang om antibioticaresistentie in de humane en de diergezondheidszorg te voorkomen en te beheersen. Een aantal van de aanbevolen maatregelen in de richtsnoeren richten specifiek op het behoud van de werkzaamheid van antibiotica die van kritisch belang zijn voor de volksgezondheid. Zo stellen de richtsnoeren dat deze antibiotica alleen bij dieren mogen worden toegepast als de dierenarts op basis van een gevoeligheidsbepaling heeft vastgesteld dat geen andere niet-kritische antibiotica werkzaam zijn.

Vraag 6

Welke extra stappen zijn er in Europa gezet ten opzichte van de vorige richtlijn?

Antwoord 6

Dit is de eerste keer dat de Europese Commissie richtsnoeren over dit onderwerp heeft gepubliceerd. In het Europese actieplan antibioticaresistentie zijn diverse acties op EU-niveau aangekondigd die bijdragen aan aanpak van de problematiek in de humane en diergezondheidszorg, waaronder de versterking van het regelgevingskader voor diergeneesmiddelen en gemedicineerde diervoeders. In dit kader heeft de Europese Commissie in 2014 voorstellen voor een nieuwe verordening diergeneesmiddelen en een verordening gemedicineerde diervoeders gepresenteerd. U bent via BNC fiche over deze twee voorstellen geïnformeerd (Kamerstuk 22 112, nr. 1928 en 1927) en recent via de brief van 24 juni jl. (Kamerstuk 32 620, nr. 159) over de aanpak van antibioticaresistentie. In de voorstellen worden onder andere maatregelen voorgesteld om het risico voor de volks- en diergezondheid als gevolg van het gebruik van antimicrobiële diergeneesmiddelen te verminderen. Deze voorstellen worden nu in het raadstraject besproken.

Vraag 7

Hoe wordt door Europese lidstaten aangekeken tegen de Nederlandse wet- en regelgeving, initiatieven en resultaten rond het terugdringen van antibioticagebruik?

Antwoord 7

Europese lidstaten kijken met belangstelling naar de succesvolle Nederlandse aanpak om het antibioticagebruik in de dierhouderij terug te dringen. Dit blijkt onder andere uit de verzoeken die Nederland van andere lidstaten krijgt om de Nederlandse aanpak toe te lichten.

Vraag 8

Kunt u toelichten wat de effecten zijn van deze nieuwe Europese richtlijn op de Europese markt voor bijvoorbeeld voedingsmiddelen, voedselveiligheid en landbouwbedrijven nu per lidstaat andere regels gelden?

Antwoord 8

Het is niet aan te geven welk effect deze nieuwe richtsnoeren zullen hebben op de Europese markt, aangezien de in de richtsnoeren voorgestelde maatregelen en acties niet bindend zijn.

Vraag 9 en 10

Deelt u de mening dat het terugdringen van antibioticaresistentie ten behoeve van de volks- en diergezondheid de hoogste prioriteit moet hebben in heel Europa? Wat zijn mogelijke effecten nu Nederland strengere, te rechtvaardigen regels heeft in vergelijking met andere Europese lidstaten en daardoor een ongelijk speelveld ontstaat?

Bent u voornemens verdergaande afspraken te maken inzake antibioticaresistentie tijdens het Europees voorzitterschap van Nederland, zodat de Europese regels meer in lijn worden gebracht met de Nederlandse regels? Kunt u uw inzet tijdens het Europees voorzitterschap toelichten?

Antwoord 9 en 10

Ja, ik ben met u van mening dat de aanpak van antibioticaresistentie in Europa een hoge prioriteit moet krijgen. De voorstellen voor de Europese verordeningen voor diergeneesmiddelen en gemediceerde diervoeders zullen bijdragen aan een meer gelijk Europees speelveld voor wat betreft markttoelating, handel en distributie, voorschrijven en zorgvuldig gebruik van diergeneesmiddelen (inclusief antibiotica). De Nederlandse inzet in de discussie over de verordeningen is er op gericht om zoveel mogelijk elementen uit ons huidige beleid in deze verordeningen op te nemen. Een voorbeeld daarvan is de inzet op de invoering van een verplichte gevoeligheidsbepaling voordat voor de humane gezondheid kritische antibiotica kunnen worden voorgeschreven. Antibioticaresistentie is een prioriteit van het kabinet tijdens het Nederlandse EU-voorzitterschap. De Minister van VWS en ik organiseren op 10 februari jl. een ministeriële conferentie antibioticaresistentie waarvoor we Europese ministers van volksgezondheid en landbouw zullen uitnodigen. De bovengenoemde punten zullen we agenderen tijdens deze conferentie. Ook willen wij daar afspraken maken om te komen tot een concreet en actiegericht vervolg op het EU-actieplan antibioticaresistentie dat in 2016 afloopt.